

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Західноукраїнський
національний університет**

Кафедра підприємництва і торгівлі

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної науково-практичної
конференції**

**ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

**ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ
ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

**26-28 травня 2022 р.
м. Тернопіль**

Міністерство освіти і науки України

Західноукраїнський національний університет
Катовіцький економічний університет (Польща)

Гданський університет (Польща)

Познанський економічний університет (Польща)

Дрезденський технічний університет (Німеччина)

Кошицький технічний університет (Словаччина)

Південночеський університет в Будойовіце (Чехія)

Університет Паннонія (Угорщина)

Карпатський відділ Державної регуляторної служби України

ГО «Партнерство»

Факультет економіки та управління

Кафедра підприємництва і торгівлі

МАТЕРІАЛИ

*II Міжнародної
науково-практичної конференції*

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

26–28 травня 2022 р.

м. Тернопіль

Рекомендовано до друку Вченою Радою Західноукраїнського національного університету.
Протокол № 9 від 15.06 2022 р.

Редакційна колегія:

Андрій КРИСОВАТИЙ, ректор ЗУНУ, д-р екон. наук, професор (відповідальний редактор);

Ян ПИКА, Почесний ректор Катовіцького економічного університету, д-р габ., професор;

Ольга СОБКО, завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, д-р екон. наук, професорка;

Ірина БОЙЧИК, канд. екон. наук, доцентка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ;

Галина ВАСИЛЕВСЬКА, канд. екон. наук, доцентка кафедри податків та фіскальної політики ЗУНУ;

Анна МАРИНЯК, професорка кафедри логістики Познанського економічного університету, д-р габ., професор;

Адам ЯНШЕВСЬКИЙ, асистент кафедри управління підприємством, Катовіцький економічний університет, д-р.

Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів.
Матеріали наук.-практ. конференції. Тези доповідей (26–28 травня 2022 р.) /
Відп. ред. А. І. Крисоватий. Тернопіль, 2022. 252 с.

У збірнику запропоновано тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції «Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів» за такими напрямками: 1) підприємництво та започаткування власної справи: напрями і тренди; 2) логістика та трансформація інфраструктурного середовища; 3) екологічні тренди в розвитку підприємництва і логістики; 4) торгівля в умовах нової конфігурації ринків; 5) міжнародна академічна мобільність та забезпечення якості вищої освіти у сфері підприємництва і логістики.

Основні питання і проблеми, розглянуті в тезах, презентують наукові зацікавлення із різних галузей сучасної економічної науки і в майбутньому стануть підґрунтям для подальших напрацювань та фахових досліджень.

ЗМІСТ

Секція 1

Підприємництво та започаткування власної справи

1. **Олександр БОГАШКО**
ПРИЧИНИ УПОВІЛЬНЕНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ 12
2. **Ірина БОЙЧИК**
ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: СТАН І
МОЖЛИВОСТІ 15
3. **Галина ВАСИЛЕВСЬКА**
ФІСКАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНИХ 21
4. **Ангеліна ВЕРХОМІЙ**
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 24
5. **Володимир ВІХРОВ**
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ 27
6. **Ірина ГОДНЮК**
СТАН СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ 30
7. **Ангеліна ДЗЕРУК**
РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ 34
8. **Ольга ДЯКІВ**
ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛЕЙ HR-МЕНЕДЖЕРА В ЦИФРОВУ
ДОБУ 36
9. **Мар'яна ЗАГОРОДНА**
УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 39

Секція 1
Підприємництво та започаткування власної справи

УДК 330.3

Олександр Богашко,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

**ПРИЧИНИ УПОВІЛЬНЕНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ**

Процес системної трансформації у країнах колишнього соціалістичного блоку 1980–1990 рр. проходив у напрямку розвитку приватного підприємництва, яке розглядалося як ключовий елемент початку ринкової економіки. Міжнародні організації, які надавали консультаційні та фінансові послуги при створенні та імплементації нових інститутів, поряд з більшістю національних експертів країн Європи виходили з того, що підприємництво складається та укорінюється у приблизно однакових формах, опираючись на подібні правові принципи та інституційні передумови. Всі ці фактори імовірно мали розгортатися паралельно з формуванням соціально-економічних умов та трансфером закордонного досвіду, насамперед США та країн ЄС.

Виклики, з якими зіткнулося підприємництво постсоціалістичних країн на початковому етапі системної трансформації, були спільними. До середини другої половини 1990-х років країни розділилися на перехідні економіки, що були сприятливими щодо формування умов і передумов розвитку екосистем підприємництва, і – відсталі. При нижчому, ніж очікувалося, початку системної трансформації, середньому рівні динаміки бізнесу у країнах, розбіжності з-поміж них були зумовлені, головним чином, досвідом попереднього розвитку. У більшості економік приватизація не призвела до розширення можливостей нового «шумпетерівського» підприємництва на

базі активів, які раніше належали державі. Більш того, у багатьох країнах приватизація відбувалася у формі захоплення власності колишньою «номенклатурою» або великими транснаціональними корпораціями при підтримці нового політичного класу. Іншими словами, феномен «хижацького підприємництва» став помітною рисою початкового етапу системної трансформації.

Траєкторія зростання великого бізнесу в багатьох країнах СНД була пов'язана з перерозподілом колишніх державних активів політичними підприємцями, які використовували свої неформальні зв'язки з особами, що ухвалюють рішення. За відсутності аналогічного доступу до виробничих площ та обладнання низове спонтанне підприємництво, в основному представлене мікро- та малим бізнесом чи індивідуальними підприємцями, залишалось орендарем ключових для успішного ведення бізнесу активів. До другої половини 1990-х років уявлення про те, що країни, які здійснюють перехід до нової соціально-економічної системи, не гомогенні, стало загальноприйнятим. Фахівці почали розділяти колишні радянські республіки, з одного боку, та групу країн Центрально-східної Європи і Балтії, а після інтеграції кількох останніх до складу ЄС такий розподіл остаточно закріпився у літературі [2].

На початку 2000-х років країни Центрально-східної Європи та Балтії досягли помітного прогресу у системному переході до підприємницької економіки у порівнянні з колишніми радянськими республіками, що увійшли до складу СНД. Вже такий базовий індикатор, як рівень ранньої підприємницької активності постсоціалістичних країн, виявив значний розрив навіть між історично та географічно близькими країнами. З іншого боку, підприємці ЄС, на відміну від підприємців в постсоціалістичних країнах, демонстрували скромнішу мотивацію до зростання, задовольняючись тими ринками, де змогли закріпитися, і не шукаючи доступу до нових ринків, груп клієнтів та споживачів.

Більш повне та точне розуміння природи підприємництва у постсоціалістичних країнах вимагає глибокого розгляду контексту різних його екосистем завдяки роботі у наступних напрямках [1; 2]:

- класифікація трансформаційних суспільств та економік;
- аналіз впливу різних типів взаємодії між мережами, формальними та неформальними інститутами на моделі підприємницької поведінки;
- вивчення всієї різноманітності та гетерогенності продуктивного, непродуктивного та деструктивного підприємництва в умовах системної трансформації;
- ідентифікація та вивчення ролі інституційних пасток, що породжуються імпортом інститутів та кращої практики, аналіз еволюції політики у сфері малого та середнього бізнесу.

Нові теоретичні підходи в інституційній теорії дають змогу критично переосмислити розвиток підприємництва у постсоціалістичних країнах. Користуючись усім масивом введених у науковий обіг емпіричних даних, вони дозволяють проводити кількісні динамічні зіставлення на основі офіційної статистики. Варіативність екосистем підприємництва проявляється у розбіжностях між так званими рамковими умовами ведення бізнесу та рівнем ділової активності населення у постсоціалістичних країнах. Отримані результати можуть бути корисними при розробці різних варіантів політики сприяння підприємству та підтримки малого бізнесу, що відрізняються від загальних схем на користь врахування ресурсів та обмежень кожного з виділених типів екосистем бізнесу.

Список використаних джерел

1. Богашко О. Л. Значення підприємницьких інновацій в умовах розбудови економіки знань. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*: Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 27 листопада 2020 року). Х. : ХНАДУ. 2020. С. 51–53.
2. Chepurenko A. Entrepreneurial Activity in Post-Socialist Countries: Methodology and Research Limitations. *Foresight and STI Governance*. 2017. vol. 11, no 3, pp. 11–24.

Наукове видання

Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

Тези доповідей

Відповідальний редактор – проф. Андрій КРИСОВАТИЙ

Літературний редактор – канд. філол. наук. Ніна СВИСТУН

Комп'ютерна верстка – Ольга СОБКО

Друк з готового оригінал. макету

Західноукраїнський національний університет

Підписано до друку 24.07.2022 р.

Папір офсетний. Формат 60x84/16.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Умов.-друк. арк. 14,8. Обл.-вид. арк. 15, 6.

Тираж 200 прим.

Видруковано з готових діапозитивів у видавництві «Університетська думка»

Західноукраїнського національного університету

вул. Бережанська, 2, Тернопіль, 46009

тел. (0352) 51-75-72

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Західноукраїнський
національний університет**

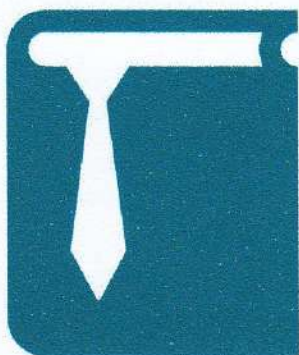

Кафедра підприємництва і торгівлі

ПРОГРАМА

**II Міжнародної науково-практичної
конференції**

**ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

**ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ
ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

**26-28 травня 2022 р.
м. Тернопіль**

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Катовіцький економічний університет (Польща)
Гданський університет (Польща)
Познанський економічний університет (Польща)
Дрезденський технічний університет (Німеччина)
Кошицький технічний університет (Словаччина)
Південночеський університет у Будойовіце (Чехія)
Університет Паннонія (Угорщина)
Карпатський відділ Державної регуляторної служби України
ГО «Партнерство»

Факультет економіки та управління
Кафедра підприємництва і торгівлі

ПРОГРАМА

II Міжнародної
науково-практичної конференції

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

26 – 28 травня 2022 р.

м. Тернопіль

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Андрій Крисоватий, ректор ЗУНУ, д-р екон. наук, професор

Jan Pyka, Rektor Senior Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dr hab., profesor

Wojciech Bizon, profesor Katedry Makroekonomii Gdańskiego Uniwersytetu, dr hab, profesor

Tomasz Gutowski, Prodziekan ds Studenckich i Kształcenia Wydziału Ekonomicznego Gdańskiego Uniwersytetu, dr hab, profesor

Оксана Десятнюк, проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародна діяльність та інноваційний розвиток) ЗУНУ, д-р екон. наук, професорка

Зеновій Задорожний, проректор з наукової роботи ЗУНУ, д-р екон. наук, професор

Володимир Гаврилишин, декан факультету товарознавства, управління та сфери обслуговування Львівського торговельно-економічного університету, канд. тех. наук, доцент

Юрій Гайда, професор кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ, д-р с-г наук, професор

Olga Dębicka, Proziekan Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, dr

Martina Zelenakova, Associate Professor Department of Environmental Engineering, at the Institute of Environmental Engineering, Faculty of Civil Engineering at Technical University of Kosice (Slovak Republic), PhD

Євген Крикавський, завідувач кафедри маркетингу та логістики НУ «Львівська політехніка», д-р екон. наук, професор

Галина Купалова, завідувачка Українсько-німецької кафедри екологічного менеджменту та підприємництва, директорка Німецько-українського центру еколого-економічної освіти, науки, підприємництва та культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д-р екон. наук, професорка, Заслужений працівник освіти України

Dorota Kwiatkowska-Ciotucha, Kierownik Sekcji obsługi projektów rozwojowych, profesor Katedry Logistyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, dr hab. inż, profesor nadzw.

Dagmar Parmova Skodova, Dean of the Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Doctor in Business Administration, Associate Professor

Anna Maryniak, profesor Katedry Logistyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, dr hab., profesor

Алла Мельник, професорка кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ, д-р екон. наук, професорка

Jan Mikołajczyk, profesor Katedry Handlu i Marketingu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, dr hab, profesor

Алла Череп, декан економічного факультету Запорізького національного університету, д-р екон. наук, професорка

Лариса Фролова, завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі Одеського національного політехнічного університету, д-р екон. наук, професорка

Ольга Собко, завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, д-р екон. наук, професорка

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Андрій Крисоватий, ректор ЗУНУ, д-р екон. наук, професор

Співголова:

Jan Pyka, Rektor Senior Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dr hab., profesor

Заступники:

Зеновій Задорожний, проректор із наукової роботи ЗУНУ, д-р екон. наук, професор

Віктор Острорхов, декан факультету економіки та управління ЗУНУ, канд. екон. наук, доцент

Ольга Собко, завідувачка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, д-р екон. наук, професорка

Adam Janiszewski, adiunkt Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dr

Члени оргкомітету конференції:

Ірина Бойчик, доцентка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцентка

Ольга Боднар, доцентка кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, спеціаліст відділу міжнародних зв'язків ЗУНУ, канд. філол. наук, доцентка

Галина Василевська, доцентка кафедри податків і фіскальної політики ЗУНУ, канд. екон. наук, доцентка

Олександр Вашків, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцент

Ігор Крисоватий, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцент

Галина Сняк, доцентка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ, канд. екон. наук, доцентка

Михайло Парій, завідувач Карпатського відділу Державної регуляторної служби України

Наталія Овсейко, президент ГО «Партнерство»

27 травня (п'ятниця)
2-й день роботи конференції

Секція 1

Підприємництво та започаткування власної справи

Початок о 10.00

Модератор секції:

Олександр Вашків, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ,
канд. екон. наук, доцент

Секретар секції:

Ольга Шахін, аспірантка кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ

ДОПОВІДІ:

1. **Олександр БОГАШКО**, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, канд. екон. наук, доцент

ПРИЧИНИ УПОВІЛЬНЕНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ

2. **Ірина БОЙЧИК**, доцентка кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету, канд. екон. наук, доцентка
ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: СТАН І МОЖЛИВОСТІ

3. **Галина ВАСИЛЕВСЬКА**, доцентка кафедри податків та фіскальної політики Західноукраїнського національного університету, канд. екон. наук, доцентка

ФІСКАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний університет
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

СЕРТИФІКАТ

завідчує, що

26-28 травня 2022 року

Олександр Богашко

взяв участь у II Міжнародній науково-практичній конференції
"ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЛОГІСТИКА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ"

Ректор

Андрій КРИС

Тернопіль